

Bakgrund

Í mánadagsblaðnum hevði Sosialurin stórt tema um oljuvinnuna í sambandi við, at Javnaðarflokkurin á Fólkatingi skipaði fyri Oljuráðstevnu á Christiansborg 21. februar. Í blaðnum sigur Johnny í Grótinum, búskaparfrøðingur millum annað, at tað er altavgerandi, hvussu vit politiskt skipa karmarnar fyri oljuvinnuni. Hann leggur dent á, at tað er av stórum týðningi, at oljuvinnan verður avbyrgd, so hon ikki ávirkar aðrar vinnur í ov stóran mun. Eitt nú eru ásetingar um, at alt skal inn um føroyskan kajkant beinleiðis skaðiligar, tí tær tvinga virksemini til landið, sum annars ikki hevði verið her. Umframt tað, at inflatióin verður størri enn neyðugt, kann avleiðingin av slíkum krøvum verða, at hesar nýggju oljubaseraðu vinnurnar fara avstað við allari arbeismegini, so aðrar vinnur mugu geva skarvin yvir, sigur Johnny í Grótinum.

Ein háttur at tryggja javnvág í búskapinum er við Búskapargrunni Føroya, sum varð settur á stovn í juni 2011. Búskapargrunnurin skal forða fyri alt ov ógvusligum pengingainnspræningum í føroyska samfelagið, við at stórar inntøkur frá eitt nú oljuvinnu ella tilfeingisgjaldi verða beindar í búskapargrunnin og síðani fluttar til landskassan í avmarkaðum mongdum.

Búskapargrunnurin lógarfestast í stýrisskipanarlógini

Fyri at tryggja, at politikarar ikki fara eftir oljupengunum í ótíð, vil formaðurin í Javnaðarflokkinum lógarfesta búskapargrunnin í Stýrisskipanarlógini

Marjun Dalsgaard

Aksel Johannesen, formaður í Javnaðarflokkinum, vil lógarfesta búskapargrunnin í Stýrisskipanarlógini, so ein meriluti í løgtinginum ikki kann broyta lógina og taka pengar úr grunninum í ótíð.

– Um milliardir fara at spræna inn í Búskapargrunnin í sambandi við oljuvinnuna, verður alt ov stórt trýst á politikarar, at brúka pengarnar. Tí halda vit, at lógin um búskapargrunnin skal í Stýrisskipanarlógina, sigur hann.

Manglandi álitid botnar millum annað í royndum við sitandi samgongu.

Tá Kaj Leo Johannesen kom til valdið í 2011, valdi hann við sínum meiriluta at gera eina lógarbroyting, sum gjørdi tað møguligt at flyta yvir 70 milliónir krónur frá uppboðssøluni av makreli úr búskapargrunninum og yvir í landskassan.

Aksel Johannesen hevur ikki álit á, at politiska skipanin í Føroyum er før fyri at handfara búskapargrunnin rætt, um ásetingarnar kunnu broytast við einum vanligum meiriluta í løgtinginum.

Aksel Johannesen hevur ikki álit á, at politikarar klára at standa ímóti trýsti at brúka fleiri pengar, um milliardir frá oljuvinnu spræna inn í búskapargrunnin

– Um vit hava lógina um búskapargrunnin í Stýrisskipanarlógini, skulu, um ikki annað, tvey løgting til, at taka eina avgerð um at taka pengar úr búskapargrunninum í ótíð, sigur hann.

Umframt at lógarfesta grunnin í Stýrisskipanarlógini, vil Aksel Johannesen hava neyvari ásetingar um, hvørjar inntøkur skulu í grunnin, t.d. er tað skattur

av vinningi, royalties og so framvegis, eins og neyvari ásetingar fyri, hvussu peningurin verður útgoldin, skulu setast.

Sveiggj skeikla búskapin

Tað er av alstórum týðningi, at vit handfara stórar inntøkur í sambandi við eina oljuvinnu rætt, tí tað skeiklar føroyska búskapin, um ov

stór sveiggj eru í inntøkunum.

Í sambandi við eitt tema um oljuvinnuna í Sosialinum mánadagin, sigur búskaparfrøðingurin, Johnny í Grótinum, at ágóðin av einari oljuvinnu velst um, hvussu vinnuligu karmarnir verða skipaðir. Ein háttur at tryggja javnvág í føroyska búskapinum er við Búskapargrunni Føroya, sum varð settur á stovn í juni 2011.

Endamálið við búskapargrunninum er at tryggja samfelagsbúskapin ímóti stórum sveiggjum, sum kunnu koma vegna stórar inntøkur frá tilfeingi – eitt nú um vit finna olju.

Inntøkur grunsins eru millum annað, sambært løgtingslóg um Búskapargrunn Føroya frá juni 2011, frá kolvetnisútvinning, ágóða av einskiljing landsins, jättan av figgjarlóg og inntøku av ilgurøkt grunsins.

Við løgtingslóg frá desember 2011 var lógin broytt soleiðis, at lógin ikki umfatar inntøkur frá "viðvarandi tilfeingi". Makrelsølan varð tí undantikin lógini og pengarnir frá uppboðssøluni kundu flytast yvir í landskassan.

Mugu hava álit á hvørjum øðrum

Jørgen Niclasen hevur ikki tikið støðu til, um búskapargrunnurin skal lógarfestast øðrvísi enn við vanligari lóg, men hann heldur, at politikarar eiga at hava álit á hvørjum øðrum og skipa seg hareftir

70 milliónir krónur frá makreluppboðssøluni vórðu fluttar úr búskapargrunninum í 2011, men hetta var eitt eindømi, sigur Jørgen Niclasen

Marjun Dalsgaard

Ein orsök til, at formaðurin í Javnaðarflokkinum, Aksel Johannesen, vil tryggja ásetingarnar um Búskapargrunn Føroya í Stýrisskipanarlógini, er, at sitandi samgonga fyrr hevur flutt 70 milliónir krónur úr búskapargrunninum yvir í landskassan. Hetta varð gjørt við eini broyting í lógartekstinum viðvíkjandi »viðvarandi tilfeingi«.

Sostatt varð inntøkan frá söluni av makreli undantikin lógini um búskapargrunnin. Hetta er tó eitt eindømi og kann ikki samanberast við oljuinntøkur, sigur Jørgen Niclasen, figgjarmálaráðharri.

– Vit høvdu eitt stórt undirskot í landskassanum, og vit høvdu 70 milliónir í búskapargrunninum. Tað gevur ikki meining at spara upp í einum grunni, tá vit hava eitt undirskot í landskassanum. Tí avgjörði eg, at teir pengarnir skuldu í landskassan, sigur Jørgen Niclasen.

Eingin trupulleiki

Hann heldur tó ikki, at hetta verður nakar trupulleiki, um ein oljuvinna fer at geva milliardir í inntøkum.

– Tað er vanligt vit og skil, at oljupengar sjálvsagt skulu í ein grunn og ikki inn í samfelagið, sigur Jørgen Niclasen. Hann er ikki í iva um, at politikarir í løgtinginum eru samdir um tað.

Hann vil tó ikki svara uppá, um tað merkir, at eitt undirskot altíð skal kunna dekkast av pengum í búskapargrunninum.

– Allir flokkar arbeiða í dag við at sleppa av við hallið. Tað gevur ikki meining at spara upp í búskapargrunninum, um tú hevur undirskot á figgjarlógini, tí so skalt tú út at læna pengar, sigur Jørgen Niclasen.

– Í Noreg hava tey ein grunn, sum oljuinntøkur eru goldnar til í nógv ár, og tað trúgvi eg eisini, at vit kunnu hava her. Vit mugu hava álit á hvønn annan og ikki skipa okkum á misálit, leggur hann afturat.